

Du er med til at finde fremtidens toptyre

Udviklingen inden for indekser for kødkvæg brugt på malkekvæg er gået utrolig stærkt. I dag har de danske mælkeproducenter et solidt grundlag via X-Indekset til at vælge de tyre, der giver den bedste økonomi – både for dem selv og for slagtekalveproducenten.

Stadig et nyt system

Indeksberegning for kødkvægstyre brugt på malkekvæg er stadig forholdsvis nyt sammenlignet med indekssystemet for malkekvæg. En af de store forskelle er den begrænsede mængde genotyped krydsningsafkom, hvilket betyder, at sikkerheden på de genomiske værdier fortsat er relativt lav. Det medfører, at afprøvning af ungtyre stadig er grundfundamentet i hele avlssystemet – på samme måde som det tidligere var tilfældet for malkekvæg.

VikingGenetics anvender allerede de genomiske avlsværdier i selektionen i deres avlsprogram for at hæve niveauet for de ungtyre, der sættes i sædproduktion. Det er med til at frasortere tyre med store svagheder i deres avlsprofil. Afprøvning er dog fortsat nødvendig for at opnå mere sikre avlsværdier, inden tyren anvendes i større omfang. Det er vigtigt at huske, at krydsningskalvene er et slutprodukt. Der skal derfor ikke tages hensyn til indavl, og de bedste tyre kan anvendes i meget stort omfang hos mælkeproducenterne, og derfor skal indekserne være sikker bestemt.

Brug af ungtyre er ufarligt

For at finde fremtidens toptyre skal ungtyrene afprøves, og derfor er det vigtigt, at du husker at bruge ungtyre. Når snakken falder på ungtyre, er der især for de store racer – fx Dansk Blåkvæg – ofte bekymring for fødselsforløbet, da mælkeproducenten ønsker at undgå svære kælvninger.

Alle tyre kan give svære kælvninger – forskellen ligger i, hvor stor en andel svære kælvninger den enkelte tyr giver. Derfor er det vigtigste ved brug af ungtyre at sprede insemineringerne på flere tyre, så der ikke kommer mange kalve efter den samme ungtyr. Bruges der fx 10 doser af en tyr, giver det typisk kun 2–3 kalve på grund af omløbninger og en relativt stor andel insemineringer med kødkvæg på køer, der efterfølgende slagtes.

Ser man på fødselsforløb, vil en tyr med indeks 100 have 89,1 % lette kælvninger uden hjælp ved tyre og 93,8 % lette kælvninger uden hjælp ved kvier. Det skal bemærkes, at de resterende procenter fordeler sig på de øvrige kategorier, hvor størstedelen er lette kælvninger med hjælp. For en tyr med indeks 105 i forløb stiger andelen af lette kælvninger uden hjælp til 90,6 % ved tyre og 95,4 % ved kvier. Det betyder, at der pr 100 kælvninger er ca. 1,5 kælvning som går fra let uden hjælp, til en af de andre kategorier, hvor hovedparten stadig er let med hjælp. Langt de fleste kalve fødes derfor uden hjælp, og når der kun er få kalve pr. ungtyr, er den ekstra risiko meget begrænset. Måske er du endda heldig at anvende netop den ungtyr, der giver særligt nemme kælvninger.

Tyre, der starter med VB S.. og VB T.., er de to seneste årgange, der er afprøvet. For begge årgange ligger det gennemsnitlige fødselsforløb omkring indeks 98, og mange af tyrene i begge årgange ligger omkring 100.

Bedre afregning for tyre under afprøvning

I det nuværende afregningssystem for slagtekalve får alle tyre uden indekser et fradrag på 155 kr. Der er et klart ønske fra kvægbranchen om at forbedre afregningssystemet og dermed gøre det mere attraktivt at bruge ungtyre. Noteringsudvalget har derfor bedt om, at der findes et system, der ikke straffer ungtyre, da det skal være attraktivt at bidrage til at finde fremtidens toptyre. Arbejdet er

påbegyndt, og det forventes, at nye tyre, som er tilmeldt det nordiske avlssystem, i fremtiden kan undgå fradraget.

De ungtyreinsemineringer, du laver i dag, vil derfor give kalve, som sandsynligvis ikke pålægges fradrag når de afregnes.

Faktaboks / fremhævnning

Når du bruger kødkvægsungtyre, er du med til at finde fremtidens toptyre – til gavn for din egen bundlinje.

Billede

Der kan bruges et billede, af en af de nye blå tyre. Det skal imidlertid vente til de nye indekser er frigivet for at vide hvilken ny tyr som er relevant. Billedteksten må også vente.